

Närsbergets naturreservat i Gagnefs kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § i miljöbalken att bilda Närsbergets naturreservat i Dala-Floda socken för ett område med naturskog på ca 63 ha enligt beslutskartan. Reservatet omfattar den nybildade och av staten inköpta fastigheten Mossel 1:5.

Länsstyrelsen fastställer också skötselplanen för reservatets långsiktiga skötsel med Länsstyrelsen i Dalarna som naturvårdsförvaltare.

Skälen för beslutet

Värden för biologisk mångfald

Det som utmärker gammelskogen inom Närsbergets naturreservat är dels skogens småskaliga variation med många ekologiska nischer dels att den endast i ringa grad påverkats av modernt skogsbruk. Variationen beror både på läget i syd- och ostslutningen av Närsberget och Nordanberget och den småkuperade moränen med fukthål, moränknölar, storblockiga partier och skiftande expositions- och fuktighetsförhållanden. Skogen är biologiskt rik med många skrymslen och vrår för skogens olika arter t ex rosenticka, asphättemossa, lunglav, stuplav, grönpörola och nattviol. Stråk av lövsumpskog avlöser mörka gransänkor med brötar av lågor och torra ryggar med gamla tallar där tjädern leker. Andra krävande fåglar man kan ha turen att möta här är lavskrika på sin södra utbredningsgräns eller en vårdag då den tretåiga hackspetten dricker sav från en granstam. Järpen förefaller ha en förhållandevis stark stam i reservatet. En liten skogsbäck, Orslan, sneddar genom reservatet på en halvkilometerlång sträcka.

Värden för friluftsliv

Närsbergets naturreservat kommer knappast att locka några stora skaror av besökare men här finns ändå möjligheten att få uppleva en gammelskog som också livas upp av två tjärnar. Reservatet är lätt att nå även för kortare besök via en skogsbilväg som dock är bommad under tjällossningstid.

Internationell klassning

Närsbergets naturreservat ingår inte i Natura 2000, som är EU:s nätverk av särskilda bevarandeområden.

Reservatet innehåller habitatet västlig taiga enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt arterna järpe, tjäder, sparvuggla, pärluggla, spillkråka och tretåig hackspett enligt EU:s fågeldirektiv.

Övrig klassning

Naturvärdena vid Näsberget har blivit kända i ganska sen tid och ingår därför inte i några klassningssystem på nationell, regional eller lokal nivå.

Skyddsform

Utan att bilda naturreservat är det framför allt skogsbruk som skulle ha kunnat hota Näsbergets naturvärden.

Syftet med reservatet

Biologisk mångfald

Vid Näsberget i norra delen av Floda socken bevara i naturlig utveckling ett 2,5 km långt och några hundra meter brett stråk med gammelskog. Det är småkuperat i alla väderstreck med ljusa torra tallryggar och mörka skogstätningar i sluttningar och fuktiga sänkor. Bevara den småskaliga variationen med många olika nischer för skogens djur och växter och med förekomst av flera sällsynta och rödlistade arter och ställvis ett ekologiskt viktigt lövinslag.

Friluftsliv

Underlätta möjligheterna till friluftsliv och naturupplevelser som är knutna just till gammelskogen och de båda tjärnarna.

Syftet ska nås genom

- att området lämnas till fri utveckling, där bränning i naturvårdssyfte ska kunna ingå som en naturlig del
- information och stigunderhåll

Reservatsföreskrifter

Utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning gäller följande föreskrifter inom Näsbergets naturreservat

A. Inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. gräva, schakta, dika, dämna, anordna upplag eller på annat sätt skada/påverka mark och vatten
2. avverka skog, utföra skogsvårdande åtgärd, upparbeta eller ta bort döda träd och vindfällen
3. använda/sprida gödsel, aska eller bekämpningsmedel
4. framföra motordrivet fordon i terrängen

5. anlägga mark- eller luftledning, uppföra byggnad, mast eller annan anläggning
6. uppföra jakttorn och röja för sikt- eller skjutgator

Utan tillstånd från Länsstyrelsen är det förbjudet att

7. sprida kalk i vatten eller på land

Undantag

Föreskrifterna gäller inte för

- skötsel och underhåll av vägen genom reservatet
- punkt A.4 gäller inte för uttransport av älg med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation
- förvaltarens skötsel, förvaltning eller åtgärder för att tillgodose syftet med reservatet

B. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla följande intrång

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor, anläggning och underhåll av leder, slogbodar, parkeringar och andra anläggningar för friluftslivets behov
2. naturvårdsbränning och annan skötsel enligt skötselplanen
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och syftet med reservatet

C. Ordningsföreskrifter

Det är förbjudet att

1. skada växande eller döda träd
2. plocka mossor, lavar och vedsvampar
3. framföra motordrivet fordon i terrängen

D. Motiv till föreskrifter, undantag mm

A. 1-7

Grundtanken med reservatet är att området ska utvecklas fritt med så liten mänsklig påverkan som möjligt och det är grundmotivet till alla föreskrifterna A.1-7.

Punkt A.2-3 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till reservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

När det gäller jakt har den begränsade arealen på reservatet gjort, att nyttan med att förbjuda jakt har bedömts som mindre än skadan för jakträttsinnehavarna trots att reservatet innehåller viktiga biotoper för t ex tjäder och järpe.

B. 1-3 och C. 1-3

Länsstyrelsen har bedömt dessa intrång och ordningsföreskrifter som rimliga mot bakgrund av syftet med reservatet.

Det är t ex inte förbjudet att tälta i reservatet och inte att elda under förutsättning att man tar hänsyn och inte stör häcknings- och spelplatser och inte skadar växande eller döda träd. Vill man inte ta med sig egen ved går det bra att plocka torra kvistar från marken eller bryta torrgrenar från växande granar utan att de skadas. Däremot får man t ex inte elda med delar av torrakor och stubbar eller liggande döda träd, s k lågor.

Ärendets handläggning

Delar av området har pekats ut som nyckelbiotoper. Därefter har Länsstyrelsen efter fältbesök inriktat skyddsarbetet mot naturreservat för det nu aktuella större området. Överlag har markägarna accepterat tanken på naturreservat vilket har underlättat arbetet. Markköpen finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för att bilda reservat.

Vid den slutliga remissen har ingen haft något att erinra mot att reservatet bildas. De synpunkter som inkommit på förslaget har i detta fall inte lett till någon ändring av beslutet.

Övrigt

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, formulär 6.

Beslutet har fattats av landshövding Ingrid Dahlberg med Torbjörn Rynéus som föredragande. I handläggningen deltog även Inger Friman livsmiljöenheten, Gunilla Garbergs rättsenheten, Jack Zinderland kulturmiljöenheten och Stig-Åke Svenson miljövårdsenheten.

Ingrid Dahlberg

Torbjörn Rynéus

Bilagor

Översiktskarta

Beslutskarta

Skötselplan

Överklagningsformulär (till de som får beslutet genom delgivning)

Deltagit

livsmiljö

rätts

kulturmiljö

miljövård

Sändlista med delgivningskvitto

Gagnefs kommun

Naturvårdsverket

Sändlista övriga

Tidigare privata markägare (får kartan till skötselplanen endast efter begäran)

Birgitta Floresjö, Mossel 6, 780 44 Dala-Floda

Gerd Collin, Skebergsvägen 13, 780 44 Dala-Floda

Per Hedberg, adress okänd

Jan Hedberg, Skogsbogat 10A, 793 32 Leksand

Jenny Hedberg, Lenas väg 4, 780 44 Dala-Floda

Anna Granat, Holsåkersvägen 68, 780 44 Dala-Floda

Sigvard Gretas, Risholn 3, 780 44 Dala-Floda

Karin Eriksson, Stigfinnargatan 22, 771 41 Ludvika

Hans Gretas, Gäversta 1098, 823 93 Segersta

Inger Forsman, Vasagatan 14 A, 784 32 Borlänge

Hans Eriksson, Sveaborgsgatan 32 A, 784 67 Borlänge

Gerd Eriksson, Kaplansgatan 3, 784 67 Borlänge

Kerstin Mattsson, Orrgatan 13, 742 36 Östhammar

Anna-Greta Andersson, Holsåkersvägen 6, 780 44 Dala-Floda

Arne o Else-Maj Mårthens, Syrholmsvägen 26, 780 44 Dala-Floda

Bengt Mårthens, Strandbackvägen 7, 780 44 Dala-Floda

Ing-Marie Westblad, Källbäcken 2375, 780 45 Björbo

Inger Dolk, Syrholmsvägen 22, 780 44 Dala-Floda

Gunnar Mattsson, Risholen 2, 780 44 Dala-Floda

Bernt Erikpers, Byrviken 3, 793 92 Leksand

Bernt o Inger Eriksson, Mossel 29, 780 44 Dala-Floda

Bror Lundin, Holsåkersvägen 30, 780 44 Dala-Floda

Skogsvårdsstyrelsen, Söderhamn

Skogsvårdsstyrelsen, Mockfjärd

Gagnefs naturskyddsförening

Naturskyddsföreningen i Dalarna

Friluftsförbundet i Gagnef

Jägareförbundet Gävle/Dala

Sändlista när beslutet vunnit laga kraft

Lantmäterimyndigheten

Planfunktionen på Länsstyrelsen